

JAARRAPPORTAGE GEGEVENSBESCHERMING GEMEENTE BEEK 2023

Jaarrapportage voor de gemeenteraad

Functionaris Gegevensbescherming

Veerle van Hees

30-01-2024

Samenvatting

Deze jaarrapportage gegevensbescherming gemeente Beek gaat over gegevensbescherming conform de AVG én de Wet politiegegevens¹ (hierna: Wpg). De Wpg spreekt overigens niet van persoonsgegevens maar over politiegegevens.

Gemeenten hebben veel kennis uitgewisseld en producten met elkaar gedeeld, zowel online (bijvoorbeeld via het VNG privacy forum) als offline (bijvoorbeeld via de IBD regiobijeenkomsten). Ontwikkelingen in rechtspraak en wetgeving hebben enige duidelijkheid geboden bij de vele open normen uit de AVG. De verhoogde aandacht voor het beschermen van de privacy van burgers stond hierin centraal, zo ook de berichtgeving over de functie functionaris gegevensbescherming. De overheid heeft een belangrijke voorbeeldfunctie.

De verantwoordelijkheden voor de gemeente Beek voor het verwerken van persoonsgegevens van burgers liggen in hoofdlijnen bij drie bestuursorganen: de burgemeester, het college van B&W en de gemeenteraad. Het college is verantwoordelijk voor het merendeel van de verwerkingen van persoonsgegevens in onze gemeente. Dit brengt verplichtingen met zich mee. BOA's verwerken de politiegegevens onder beheer van hun werkgever. Daarmee is conform de Wpg de werkgever de verwerkingsverantwoordelijke.

In deze jaarrapportage is beschreven welke acties en maatregelen in 2023 zijn genomen om de doelstellingen en beginselen uit de AVG/Wpg te behalen en te waarborgen. Ook bevat dit document aandachtspunten en actiepunten voor het jaar 2024. Adequaat omgaan met persoonsgegevens is een blijvend proces en zal dan ook aandacht blijven vergen van zowel bestuur, management als medewerkers.

Veel tijd en aandacht is uitgegaan naar het voldoen aan de verplichtingen vanuit de Wpg. In opvolging van de uit de Wpg audit voortvloeiende maatregelen is in 2023 een Wpg hercontrole uitgevoerd. De resultaten van de Wpg hercontrole zijn afdoende beoordeeld in opzet en bestaan door de externe Wpg auditor. Tijd en aandacht is uitgegaan naar het uitvoeren van DPIA's, het verwerkingregister, het zelfstandig uitvoeren en oplossen van privacy vraagstukken, bijhouden van verwerkersovereenkomsten en datalekken en bewustwordingscampagnes zoals de veiligheid tweewekse. Daarnaast zijn de netwerken zowel extern, intern als met omliggende gemeenten gebruikt waar nodig.

Al enige jaren wordt met het Privacy Management System (PMS) in het integraal beheerssysteem gewerkt. Dit is gebaseerd op het PDCA-kwaliteitsmodel en omvat het VNG privacy normenkader en het Wpg NOREA normenkader. Voor beheersjaar 2024 is in het PMS een meting en Gap analyse uitgevoerd over zowel het VNG privacy normenkader als over het Wpg NOREA normenkader. In deze rapportage zijn de bevindingen uit deze metingen opgenomen.

De resultaten van de metingen voor het VNG privacy normenkader laten zien dat in zeer grote mate aan dit normenkader wordt voldaan. Zie de cirkeldiagrammen in figuur 1 op pagina 5. De resultaten van de metingen voor het Wpg NOREA normenkader tonen een substantiële verbetering ten opzichte van de eerste twee metingen. Zie de cirkeldiagrammen in figuur 3 op pagina 6.

Samenvattend heeft de gemeente Beek in 2023 veel werk verzet op het gebied van gegevensbescherming.

¹ Voor BOA's geldt voor de uitvoering van opsporingstaken een strenger privacy regime, de Wet politiegegevens (Wpg). Voor toezicht taken geldt de AVG, de BOA's werken dus met twee privacy regimes.

Inhoudsopgave

INLEIDING	4
AUTORITEIT PERSOONSGEGEVENS	4
LEESWIJZER	5
DEEL 1. VERANTWOORDING COLLEGE AAN RAAD	6
DEEL 2. TERUGBLIK OP 2023	7
1. HET PRIVACYBELEID	7
2. PROCESSEN	9
3. ORGANISATORISCHE INBEDDING	9
4. RECHTEN VAN BETROKKENEN	10
5. SAMENWERKING	10
6. BEVEILIGING	10
7. VERANTWOORDING	11
8. CONCLUSIE	11
DEEL 3. VOORUITKIJKEN NAAR 2024	12
9. HET PRIVACYBELEID	12
10. PROCESSEN	12
11. ORGANISATORISCHE INBEDDING	12
12. RECHTEN VAN BETROKKENEN	12
13. SAMENWERKING	12
14. BEVEILIGING	12
15. VERANTWOORDING	13
16. CONCLUSIES	13

Inleiding

De gemeente dient zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens. Gemeenten verwerken immers bij de uitoefening van hun taken veel informatie. Niet alleen persoonlijke informatie van eigen inwoners, maar ook van andere burgers, medewerkers, externen en zakenrelaties.

In de AVG/Wpg wordt het wettelijk kader beschreven voor het verwerken van persoonsgegevens/politiegegevens. Zo dient de gemeente transparant te zijn welke persoonsgegevens zij verwerkt en voor welk doel. Persoonsgegevens en politiegegevens mogen alleen worden verwerkt wanneer dit in overeenstemming is met het doel waarvoor zij zijn verzameld en gegevens mogen niet langer bewaard worden dan strikt noodzakelijk.

Bovendien moet de gemeente passende technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen treffen om onrechtmatige toegang tot deze persoons/politie gegevens tegen te gaan en daardoor een onrechtmatig gebruik van deze persoonsgegevens te voorkomen. Daarnaast heeft de gemeente ook te maken met tal van privacyregels in sectorspecifieke wetgeving. Dit alles heeft gevolgen voor de inrichting van processen en systemen in en van de gemeente.

Onder de verantwoordelijkheid van zowel het college van B&W als de gemeenteraad vindt een groot aantal verwerkingen van persoons/politiegegevens plaats. Het gaat hierbij om persoons/politie gegevens van eigen inwoners, inwoners van andere gemeenten, zakenrelaties, medewerkers en externen. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) houdt toezicht op de naleving van de privacyregels in Nederland. Daarnaast dient de gemeente Beek te beschikken over een interne toezichthouder: de Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG). 1 januari 2021 hebben de bestuursorganen van de gemeente Beek Veerle van Hees aangesteld als FG².

De FG ziet erop toe dat de AVG/Wpg intern wordt nageleefd. Het college dient erop toe te zien dat de FG naar behoren en tijdig wordt betrokken bij alle gelegenheden die verband houden met de bescherming van persoons/politie gegevens. Daarnaast dient de FG ondersteund te worden door hem toegang te verschaffen tot persoonsgegevens en verwerkingen daarvan en hem de benodigde middelen ter beschikking te stellen voor het vervullen van de taak en het in standhouden van zijn deskundigheid.

De FG brengt jaarlijks een verslag uit aan de verwerkingsverantwoordelijke van zijn werkzaamheden, bevinden en aanbevelingen. Dit jaarverslag is bedoeld voor de gemeenteraad enerzijds als controlerend orgaan van het college van B&W, anderzijds als zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke.

Autoriteit Persoonsgegevens

Op 10 augustus 2023 stond in het Binnenlands Bestuur een artikel over de Autoriteit Persoonsgegevens. De AP treedt op tegen dubbelrol Functionaris Gegevensbescherming (hierna FG) en Privacy Officer (hierna PO). De gemeente Almere moet uitleg geven over de mogelijke belangenverstrengeling aan de AP en de ombudsman. Ook ging de AP met Amsterdam in gesprek over het weggaan van de FG en het tijdelijk overnemen van die functie door een PO.

VNG /IBD

In augustus heeft de VNG/IBD twee functieprofielen verspreid onder gemeenten, een voor de Functionaris Gegevensbescherming en een voor de Privacy Officer.

Daar waar een ongewenste samenloop van taken en verantwoordelijkheden dreigt, schakelt de FG een externe partij in. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de uitvoerende en review taken in het integraal beheersysteem en de uitvoerende en toezicht taken bij de uitvoering van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA). In deze verantwoordingsrapportage is aangegeven wanneer dat in 2023 het geval was. Voor 2024 wordt nader bezien hoe dit wordt vorm gegeven.

² Hiermee worden de drie bestuursorganen van de gemeente bedoeld: de burgemeester, het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad.

Leeswijzer

Deze jaarrapportage bestaat uit drie onderdelen.

Het eerste deel betreft de verantwoording van het college aan de gemeenteraad Beek.

In het tweede deel wordt teruggekeken naar het jaar 2023. Wat heeft de gemeente bereikt op het gebied van gegevensbescherming? Welke maatregelen zijn er genomen om te voldoen aan de AVG/Wpg.

In het derde deel worden aanbevelingen gedaan om gegevensbescherming en privacy in het jaar 2024 naar een hoger niveau te tillen. Hierbij wordt waar nodig tevens aandacht geschonken aan de technische en organisatorische middelen die nodig zijn om dit niveau te bereiken.

De informatie uit de meting en gap analyse in het privacy management systeem voor de AVG en Wpg normenkaders zijn verwerkt in deze jaarrapportage.

Deel 1. Verantwoording College aan Raad

Het college van B&W heeft de jaarrapportage gegevensbescherming gemeente Beek 2023 van de FG ontvangen. Dit is een vergelijkbaar document als deze jaarrapportage gegevensbescherming, beide naar voorbeeld van VNG sjabloon.

In de rapportage aan B&W wordt tevens verwezen naar het Privacy Management Systeem waarin het privacy VNG en privacy NOREA Wpg normenkader zijn opgenomen. Het college van B&W heeft de Verklaring Van Toepasselijkheid ontvangen en voor zowel het privacy VNG normenkader als het privacy NOREA Wpg normenkader vastgesteld.

Deel 2. Terugblik op 2023

Het eerste deel van het jaar 2023 stond voor wat betreft privacy grotendeels in het teken van de aanpassingen aan de Wet politie gegevens (hierna: Wpg). De bijzonder opsporingsambtenaren hebben in hun functie niet alleen te maken met de AVG. Voor de verwerking van gegevens in het kader van de opsporingstaak geldt de Wpg. Hiervoor is een nieuwe applicatie BRS aangeschaft. In dit deel van de rapportage zal worden teruggeblikt op hetgeen de gemeente in 2023 heeft bereikt en welke werkzaamheden zijn verricht.

1. Het privacybeleid

Het privacybeleid is een kader waarin de gemeente Beek aangeeft aan welke principes zij zich houdt bij de verwerking van persoonsgegevens. Het laat zien hoe de gemeente omgaat met persoonsgegevens en welke maatregelen zij treft om te voldoen aan de relevante wet- en regelgeving.

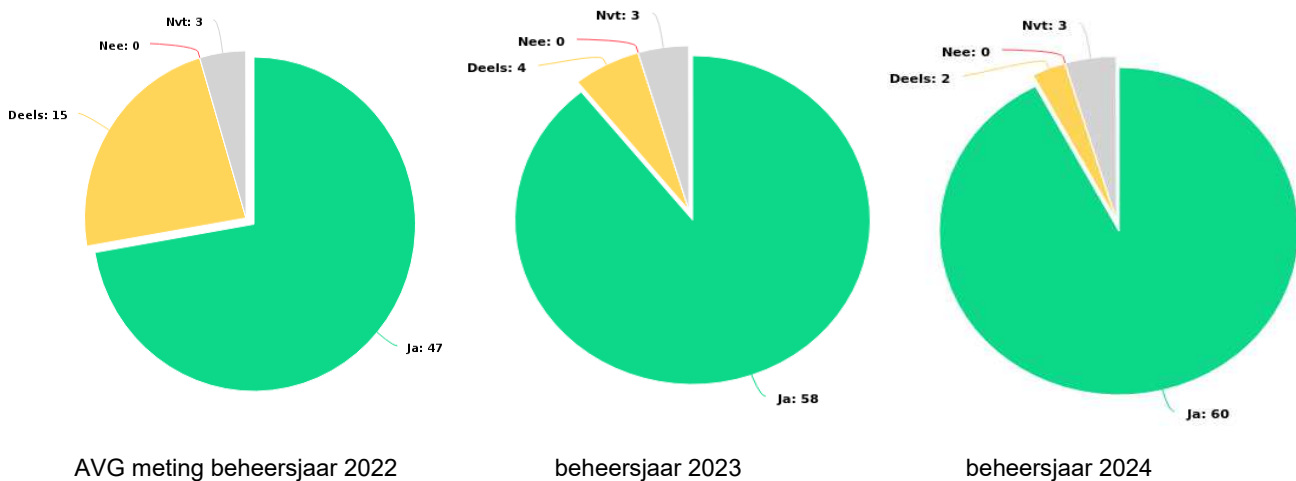
In 2022 is het privacy beleid aangepast aan de Wpg. De privacyverklaring op de website is eveneens aangepast aan de Wpg. Via een DigiD formulier kunnen burgers hun rechten van betrokkenen uitoefenen. Ook kunnen burgers deze formulieren van de website downloaden. Daarnaast is een separaat privacyprotocol ondermijning voor binnengemeentelijke gegevensdeling opgesteld.

In 2023 is een privacyprotocol cameratoezicht opgesteld. In 2023 zijn de 'review' taken, in het integraal beheersysteem waarin de AVG en Wpg normenkaders staan, uitgevoerd door een senior consultant van Key2control die ervaring heeft met beide normenkaders. De FG heeft het grootste gedeelte van de 'uitvoerder' taken uitgevoerd, zodat er geen ongewenste samenloop van taken en verantwoordelijkheden dreigt.

Voor het beheersen, verbeteren en verantwoorden van de uitvoeringskwaliteiten in diverse bedrijfsprocessen is er een beleidsplan integrale beheersing opgesteld dat samen met deze rapportage aan het college ter goedkeuring wordt aangeboden.

AVG

In december 2023 is de nieuwe meting en gap analyse in het integraal beheersysteem uitgevoerd voor het VNG privacy normenkader. De resultaten van de metingen voor de beheersjaren 2022, 2023 en 2024 zijn als volgt grafisch weergegeven:

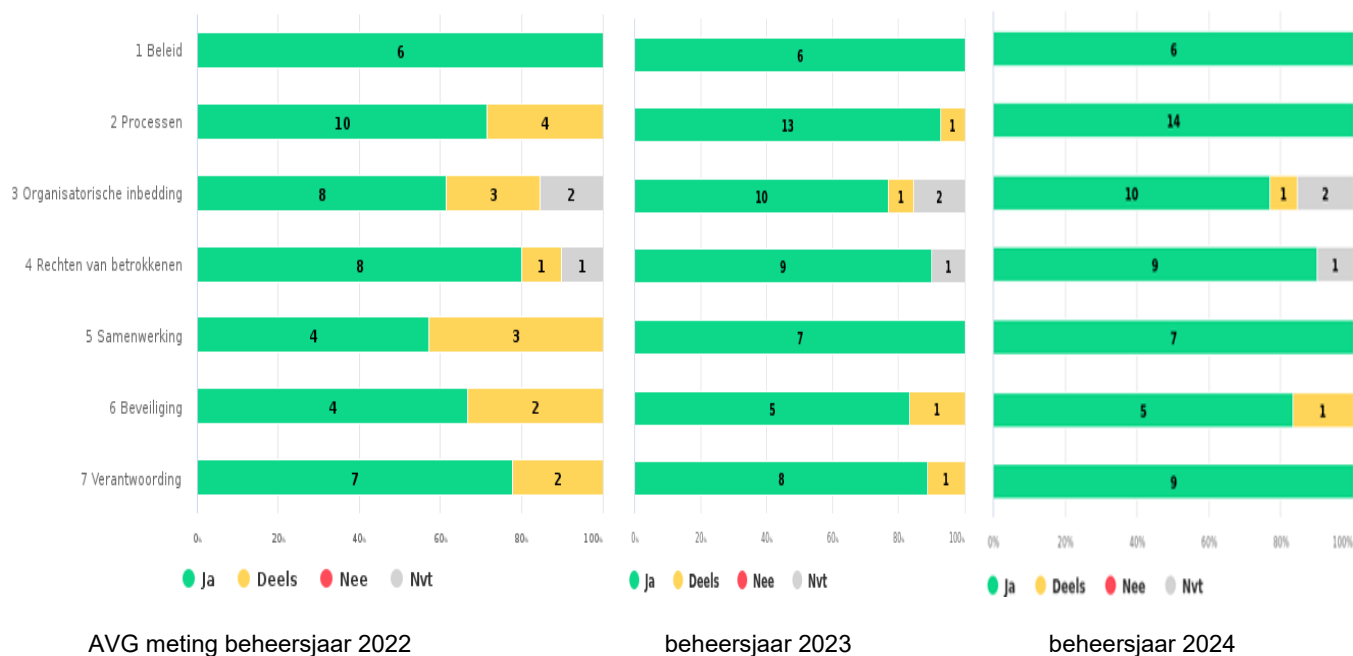

Figuur 1

Analyse AVG metingen

Bovenstaande toont aan dat de gemeente Beek in zeer hoge mate voldoet aan het AVG normenkader.

Verdeeld over de aandachtsgebieden in het normenkader ziet dit er als volgt uit voor beheersjaren 2022, 2023 en 2024:

Figuur 2

Wpg

Het Wpg normenkader is eind 2021 aangeschaft. De eerste meting is over beheersjaar 2022 uitgevoerd. In december 2023 is de nieuwe meting en gap analyse in het integraal beheersysteem uitgevoerd voor het Wpg NOREA normenkader. De resultaten van de metingen voor de beheersjaren 2022, 2023 en 2024 zijn als volgt grafisch weergegeven

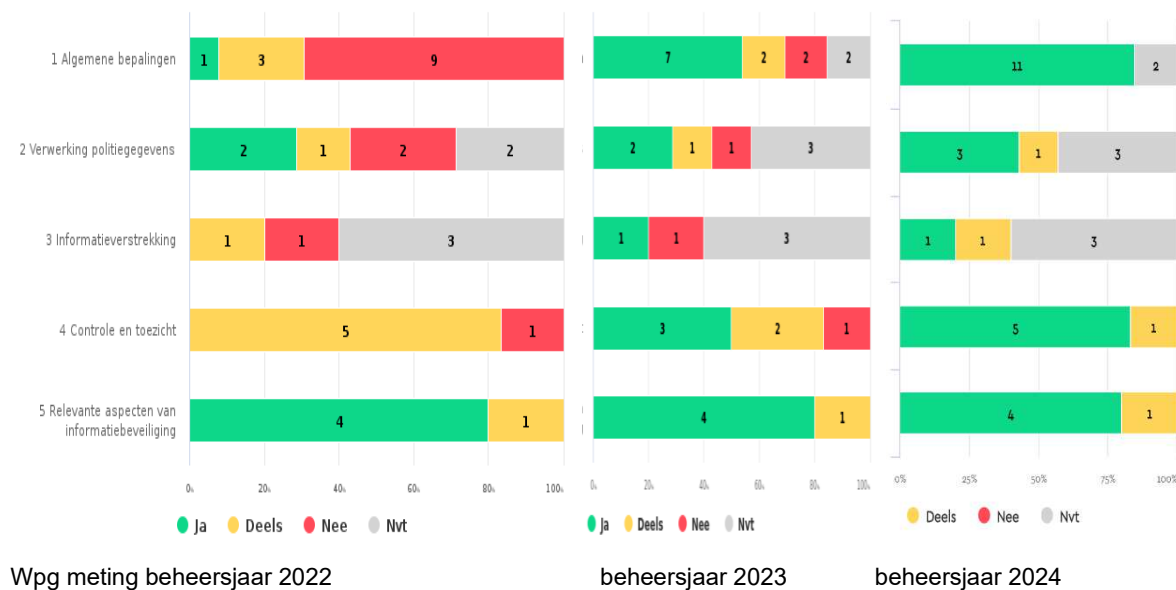

Figuur 3

Analyse Wpg metingen

voor het beheersjaar 2022 voldeed de gemeente onvoldoende aan het NOREA WPG normenkader. De basis was nog niet geheel op orde. In 2023 zijn de nodige Quick wins en verbeteringen doorgevoerd en is BRS voor de boa's aangeschaft. De meting voor beheersjaar 2024 laat zien dat de gemeente de basis nu goed op orde heeft.

Verdeeld over de aandachtsgebieden in het Wpg normenkader ziet dit er als volgt uit voor beheersjaren 2022, 2023 en 2024:

Figuur 4

2. Processen

De verwerkingen van persoonsgegevens van de gemeente Beek dienen te voldoen aan de AVG/Wpg. Dit houdt in dat de werkprocessen die persoonsgegevens bevatten getoetst en ingericht moeten worden volgens de volgende beginselen: behoorlijkheid, transparantie, doelbinding, dataminimalisatie, opslagbeperking, juistheid, integriteit en vertrouwelijkheid. Daarnaast kan de gemeente in gevallen verplicht zijn om een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA³) uit te voeren. De procedure DPIA is uitgewerkt en vastgelegd en is in 2022 aangepast aan de Wpg.

In 2023 zijn de onderstaande DPIA's uitgevoerd:

- Afspraken beheren proces in JCC

Pilot: De DPIA voor deze verwerking is opgesteld in de IRPA tool, de vragenlijst is ingevuld door medewerker en ging eenvoudig, echter de risicoanalyse is onvoldoende. Dat gaf de IBD zelf ook toe, de tool is voornamelijk een informatiebeveiliging geënt en onvoldoende op privacy. De eigen procedure DPIA's blijft vooralsnog gehandhaafd.

- Datamask, getoetst door externe partij, zodat er geen ongewenste samenloop van taken en verantwoordelijkheden is.
- RX Mission, getoetst door externe partij, zodat er geen ongewenste samenloop van taken en verantwoordelijkheden is.
- makelaarsuite koppeling Corsa en Liber in de Makelaarsuite, getoetst door CISO, zodat er geen ongewenste samenloop van taken en verantwoordelijkheden is.

Een ethische data analyse is uitgevoerd:

- Power bi, datagedreven werken. De uitgevoerde analyse is getoetst door een externe partij, zodat er geen ongewenste samenloop van taken en verantwoordelijkheden is. Van de voorgenomen verwerking Power bi zijn de ethische aspecten algoritmen, open toegang en hergebruik van gegevens, transparantie en bias beoordeeld. Ook is de verwerking getoetst aan de kerndoelen van de organisatie en is beoordeeld of de voorgenomen verwerking zich verhoudt tot het doel van de verwerking.

M.b.t. Wpg is in 2023 de onderstaande DPIA's uitgevoerd:

- Wpg applicatie BRS, getoetst door externe partij.

3. Organisatorische inbedding

Voor een goede en juiste uitvoering is het van belang dat eenieder binnen de organisatie op de hoogte is van de beginselen van de AVG en het belang van privacy. Voor de boa's geldt dat ze op de hoogte moeten zijn van de

³ De gegevensbeschermingseffectbeoordeling wordt ook wel afgekort tot DPIA naar de Engelse term Data Protection Impact Assessment.

Wpg. Organisatorische inbedding betekent het toewijzen van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en bewustzijn creëren.

Op Beekipedia zijn berichten geplaatst ter bewustwording. Daarnaast is in de veiligheid tweewEEKSE aandacht aan privacy en informatiebeveiliging besteed. In de leeracademie gemeente Beek zijn jaarlijks verplichte e-learningen op gebied van privacy, informatieveiligheid en integriteit.

Daarnaast wordt via diverse kanalen aandacht besteed aan privacy. In de koffiekwartiertjes wordt indien nodig extra aandacht gevraagd voor privacy. De functionaris gegevensbescherming heeft frequent overleggen met de gemeentesecretaris. Datalekken worden in MT ingebracht. Jaarlijks wordt verantwoording afgelegd aan MT, het college van B&W en aan de gemeenteraad. De FG heeft nauw contact met de Chief Information Security Officer (CISO). De FG heeft diverse repeterende overleggen, zowel in als extern.

4. Rechten van betrokkenen

De gemeente dient degene van wie zij de persoonsgegevens verwerkt (betrokkene) zowel actief als passief te informeren over het verwerken, de wijze van het verwerken, de grondslag en de maatregelen die zij neemt om onrechtmatige toegang en - verwerking te voorkomen. Daarnaast stelt de AVG/Wpg betrokkenen in staat om middels een aantal rechten controle en invloed uit te oefenen over zijn of haar persoonsgegevens.

- De procedure rechten van betrokkenen is uitgewerkt en is intern gecommuniceerd, deze is in 2022 aangepast aan de Wpg.
- De privacyverklaring op de website is eveneens aangepast aan de Wpg. Via een DigiD formulier kunnen burgers hun rechten van betrokkenen uitoefenen. Ook kunnen burgers deze formulieren van de website downloaden.

Er zijn in 2023 twee verzoeken van betrokkenen ingediend voor de AVG. Voor de Wpg zijn geen verzoeken van betrokkenen ingediend.

5. Samenwerking

De gemeente Beek werkt op meerdere beleidsterreinen, in verschillende bedrijfsfuncties, in diverse rollen en hoedanigheden samen met (mede) overheden en private organisaties. In veelvoorkomende gevallen zal er sprake zijn van een verwerking van persoonsgegevens tussen partijen: ontvangen van persoonsgegevens, verzenden van persoonsgegevens, maar ook het opslaan van en inzage hebben in persoonsgegevens valt onder dit begrip. Deze verwerkingen dienen dan ook te voldoen aan de AVG/Wpg. De gemeente Beek dient dan ook afspraken te maken met deze andere partijen.

De VNG heeft naast het sjabloon 'standaard verwerkersovereenkomst' nu ook modelovereenkomsten voor 'gezamenlijke' en 'zelfstandige verwerkersverantwoordelijkheid' opgesteld. Daarnaast heeft de VNG een sjabloon verwerkersovereenkomst voor de Wpg opgesteld. De gemeente Beek neemt de VNG sjablonen onverkort over. De FG adviseert welk sjabloon wanneer noodzakelijk is.

Wat is ook al weer een verwerkersovereenkomst? Klik op deze link voor uitleg:
<https://www.rovid.nl/ap/comm/2019/ap-comm-20190705-idbimpp50-web-hd.mp4>

Op diverse manieren wordt informatie ingewonnen danwel gedeeld via diverse gremia. De FG van de gemeente Beek werkt met diverse gemeenten en in diverse in en externe samenwerkingsverbanden nauw samen. Er is een Regionaal Privacy Overleg, privacy/CISO overleg Westelijke Mijnstreek, daarnaast houdt VNG FG interview sessies.

6. Beveiliging

Vanuit het algemene behoorlijkheidsbeginsel, het integriteitsbeginsel en het vertrouwelijkheidsbeginsel is het essentieel dat de gemeente Beek passende technische en organisatorische maatregelen neemt ter beveiliging van persoonsgegevens. Daarnaast geldt er onder de AVG/Wpg een meldplicht datalekken. Dit houdt in dat incidenten – waaronder inbreuken – op de beveiliging onder omstandigheden gemeld dienen te worden aan de AP en/of de betrokkene(n). De procedure datalek is uitgewerkt en is intern gecommuniceerd, deze is in 2022 aangepast aan de Wpg.

De FG heeft in 2023 19 meldingen van mogelijke inbreuken ontvangen, echter niet allemaal waren het incidenten waarbij persoonsgegevens betrokken waren danwel betroffen het datalekken van de gemeente zelf. Bij de Autoriteit Persoonsgegevens zijn 4 datalekken gemeld. Voor de Wpg zijn geen datalekken geregistreerd.

7. Verantwoording

De AVG en de Wpg legt de verantwoordelijkheid bij de organisatie zelf om aantoonbaar te maken dat deze voldoet aan de privacyregels. Door te voldoen aan de verantwoordingsplicht, levert de organisatie een belangrijke bijdrage aan de bescherming van het grondrecht van mensen op privacy. Dit betekent dat het college van B&W aan moet kunnen tonen dat de verwerkingen van persoonsgegevens voldoen aan de beginselen van de AVG, de Wpg en aan de relevante wet- en regelgeving.

Verwerkingsregister

Het VNG verwerkingregister is aangevuld en als verwerkingregister in gebruik genomen.

Privacy Management System (PMS)

In 2021 is voor het eerst gewerkt met de module Privacy Management System (PMS) van de applicatie Key2Control. Dit systeem is gebaseerd op het PDCA-kwaliteitsmodel en omvat het VNG privacy normenkader. Aan jaar later is eveneens het WPG NOREA normenkader aangeschaft. Naast deze normenkaders bevat Key2Control ook de normenkaders voor informatiebeveiliging en informatiebeheer. Dit integraal beheersysteem stelt ons in staat om het proces van privacy management, zodanig in te richten dat de kwaliteit van beleidsuitgangspunten, procedures en risico's aantoonbaar geborgd wordt ten behoeve van de dagelijkse uitvoering én er een blijvend proces van continu verbeteren in gang wordt gezet. Naast de maatregelen die volgen uit de normen worden ook de maatregelen die uit de DPIA's naar voren komen hierin verwerkt.

Toets werking

Bij structurele toetsing controleert de FG periodiek de opzet, bestaan en werking van gegevensverwerkende processen en andere initiatieven. Het gebruik van een AVG-prestatielijst bevordert het inzicht in het aantal verwerkingen en bijbehorende meetbare activiteiten. De insteek is om deze lijst periodiek te laten invullen door de betreffende afdelingen op de door de FG voorgestelde verwerkingen en deze waardevolle informatie te gebruiken voor de jaarlijkse verantwoordingsrapportage van de FG. Dat draagt bij tot bewustwording en tot een betere afstemming met uit te voeren beheeractiviteiten. De FG houdt hiermee toezicht op de werking van gegevensverwerkende processen.

Aan de hand van deze AVG prestatielijst is eind 2023 gestart met het fysiek toetsen van de werking van een drietal kritische bedrijfsprocessen in kernapplicaties. De autorisaties benoemd op de AVG prestatielijst worden getoetst en een Rapport van bevindingen autorisaties wordt opgesteld en ondertekend door de applicatiebeheerder en de verantwoordelijke.

Wet politiegegevens

Sinds 1 januari 2019 zijn de aangepaste Wet politiegegevens (Wpg) en Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) van kracht. Deze wetten zijn samen met de daaronder vallende besluiten de Nederlandse implementatie van de Europese richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging (EU) 2016/680. Naast de jaarlijkse interne audits dient de gemeente ook eens in de 4 jaar een externe audit uit te voeren en aan de Autoriteit Persoonsgegevens te verstrekken.

De eerste externe Wpg audit is in 2022 uitgevoerd over het jaar 2021. De resultaten waren onvoldoende en in augustus 2023 zal een hercontrole plaats vinden. De inleverdatum voor de hercontrole Wpg is uitgesteld van 31 december 2023 met 3 maanden. De gemeente heeft tot 1 maart 2024 de tijd om de resultaten daarvan bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) aan te leveren. De resultaten van de Wpg hercontrole zijn voldoende beoordeeld in opzet en bestaan door de externe Wpg auditor.

8. Conclusie

In 2023 heeft de gemeenteraad van Beek heel wat werk verzet om de AVG en de Wpg verder te implementeren in de organisatie, de systemen en de processen. Er zijn wederom op diverse momenten bewustwordingsacties rondom privacy uitgevoerd. De boa's hebben een nieuwe applicatie om mee te werken en hebben een specifieke opleidingen op gebied van Wpg gevolgd. Focus is vooral uitgegaan naar Wpg omdat daarvoor een inhaalslag moest worden gemaakt. De score in de hercontrole en de meeting laten zien dat de basis nu goed op orde is.

Er zijn ook aandachtspunten voor de organisatie om aantoonbaar te kunnen voldoen aan de AVG. In het tweede deel van de rapportage zullen aanbevelingen worden gedaan om gegevensbescherming nog meer in te bedden in de organisatie.

Deel 3. Vooruitkijken naar 2024

Gegevensbescherming onderdeel laten worden van de organisatie en daarmee aantoonbaar voldoen aan de relevante wet- en regelgeving, is geen afvinklijst, maar een continu proces. Het vraagt om structurele borging van dit onderwerp.

Waar het jaar 2023 in het teken stond van verbeteren van diverse processen aan de Wpg, het uitvoeren van de taken uit het PMS om de eerste hobbels te nemen om uiteindelijk aantoonbaar te kunnen voldoen aan deze wet, zal 2024 in het teken staan van datagedreven werken, Artificial intelligence en algoritmeregister, verbetering procedures en vastlegging van autorisaties en logging en overige privacy vraagstukken.

1. Het privacybeleid

De meting en GAP analyse voor het beheersjaar 2024 zijn uitgevoerd aan de hand van het privacy VNG normenkader en het NOREA Wpg normenkader in het Privacy Management System (PMS).

In figuur 1 t/m 4 zijn de resultaten van het PMS voor het privacy VNG en het NOREA Wpg normenkader grafisch weergegeven. Zo wordt een goed beeld verstrekt van de vorderingen die zijn gemaakt.

Hieruit volgt het jaarplan 2024 en de verklaring van toepasselijkheid. De taken die uit de meting voortvloeien zijn geprioriteerd echter nog niet ingepland en toebedeeld. Dit komt doordat er een splitsing tussen uitvoerder en review taken moet zijn en momenteel onbekend is hoe deze splitsing in 2024 wordt vormgegeven. Zodra dit bekend is wordt dit verder in het beheerssysteem uitgewerkt.

Er zal in 2024 beleid worden geformuleerd voor diverse onderwerpen zoals datagedreven werken en logging. Daarnaast wordt het Algoritme register aangevuld.

2. Processen

Waar noodzakelijk uitvoeren van gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (DPIA's).

In 2024 zullen de onderstaande DPIA's opnieuw worden uitgevoerd.

- Aanvraag jeugdhulp
- Aanvraag Wmo, hulp bij het huishouden
- Aanvraag rijbewijs

Naar aanleiding van een analyse van het verwerkingregister worden van een aantal verwerkingen DPIA's uitgevoerd. Waarbij een scheiding tussen advisering en toezicht zal worden gemaakt bij de uitvoering van de DPIA's.

3. Organisatorische inbedding

In de online leeracademie gemeente Beek zullen wederom privacy ibewustzijn modules verplicht worden gesteld. Er is vanaf 2024 ook een module Wpg beschikbaar voor boa's ter bewustwording. Op Beekipedia zal regelmatig het onderwerp ter sprake worden gebracht. De goed ontvangen veiligheid tweeweekse zal vervolg krijgen in 2024.

4. Rechten van betrokkenen

De procedure rechten van betrokkenen is in 2022 aangepast aan de Wpg. Burgers kunnen hier een beroep op doen schriftelijk danwel online via de privacyverklaring op de website.

5. Samenwerking

Huidige samenwerkingen worden gecontinueerd en aandacht voor samenwerkingsverbanden.

6. Beveiliging

Waar noodzakelijk uitvoeren van gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (DPIA's). In 2023 wordt gezien hoe we de DPIA's in de audit module in het integraal beheerssysteem kunnen laten landen. Een inhoudelijke training voor de FG staat gepland in januari 2024.

7. Verantwoording

Door aanschaf van het VNG privacy en het NOREA Wpg normenkader in het PMS kan aantoonbaar worden gemaakt dat de gemeente voldoet aan de AVG en de Wpg.

De uitvoering van FG en PO taken worden in 2024 opgesplitst door middel van inhuur.

Aanvullende toezicht taken van de FG:

- Jaarlijks toezicht op het Verwerkingsregister uitgevoerd.
- Bij structurele toetsing controleert de FG periodiek de opzet, bestaan en werking van gegevensverwerkende processen en andere initiatieven aan de hand van de AVG prestatielijst.
- Aanvullend worden de autorisaties, benoemd op de AVG prestatielijst, getoetst en wordt een Rapport van bevindingen autorisaties opgesteld en gedeeld met verantwoordelijke.
- Jaarlijks dient er conform de Wpg een interne Wpg audit plaats te vinden.

8. Conclusies

Op het gebied van privacy en gegevensbescherming is er in 2024 zeker nog winst te behalen. Vooral de onderstaande punten behoeven in 2024 extra aandacht.

AI en het algoritme register

Artificial Intelligence (AI) is een geautomatiseerd systeem dat taken uitvoert waar vroeger menselijke intelligentie voor nodig was. AI-systemen werken met in software beschreven algoritmen (instructiereeksen). De systemen herkennen patronen en nemen dan zelf beslissingen. En net zoals mensen worden ze door te oefenen steeds beter. De regering wil dat de overheid algoritmes verantwoord gebruikt.

Mensen moeten erop kunnen vertrouwen dat algoritmes voldoen aan de waarden en normen van de samenleving. En er moet uitleg zijn over hoe algoritmes werken. Dat doet de overheid door algoritmes voor het gebruik te controleren op hoe ze werken en op eventuele discriminatie en willekeur daarbij. Wanneer de overheid open is over algoritmes en hun toepassing, kunnen burgers, organisaties en media haar kritisch volgen en controleren of ze de wet en de regels volgt. Het aanleveren van informatie over algoritmes is nu nog niet verplicht voor overheidsorganisaties. Die verplichting komt er wel aan. Gemeenten moeten in de toekomst algoritmen aanmelden in het Centrale Algoritmeregister van de Nederlandse overheid. Steeds meer overheden doen al mee en publiceren in dit Algoritmeregister van de overheid informatie over hun impactvolle algoritmes en algoritmes met een hoog-risico volgens de aanstaande [Europese AI Verordening](#). Uitgangspunt is dat overheden zelf verantwoordelijk zijn voor het opstellen en het beheer van hun algoritmes in het Algoritmeregister. Het Algoritmeregister ondersteunt daarbij met hulp, handreikingen, tools en een publicatiestandaard.

Toezicht op werking van applicaties

Bij structurele toetsing controleert de FG periodiek de opzet, bestaan en werking van gegevensverwerkende processen en andere initiatieven. Het gebruik van een AVG-prestatielijst bevordert het inzicht in het aantal verwerkingen en bijbehorende meetbare activiteiten. De insteek is om deze lijst periodiek te laten invullen door de betreffende afdelingen op de door de FG voorgestelde verwerkingen en deze waardevolle informatie te gebruiken voor de jaarlijkse verantwoordingsrapportage van de FG. Dat draagt bij tot bewustwording en tot een betere afstemming met uit te voeren beheeractiviteiten. De FG houdt hiermee toezicht op de werking van gegevensverwerkende processen.

Toezicht op autorisaties

Om ongeoorloofde inzage in persoonsgegevens tegen te gaan is het belangrijk dat autorisaties regelmatig worden getoetst en bijgehouden door de applicatiemedewerkers. Dit is een van de punten die ook in het functioneel applicatiebeheer (FAB) staan. Hiervoor is een autorisatiematrix opgesteld, die de applicatiebeheerder hierbij helpt. Autorisaties worden ook benoemd op de AVG prestatielijst en aanvullend getoetst. In 2024 zullen de applicatiemedewerkers hierover verder worden geïnformeerd.

Audit module

In het integrale beheersysteem is een audit module aangeschaft. FG krijgt hierover in 2024 een opleiding. In 2024 wordt gekeken hoe in deze audit module jaarlijkse interne Wpg audit en de DPIA's kunnen worden geborgd.

Datagedreven werken

Data gedreven werken stelt de gemeente in staat gericht te reageren op vragen, beter beleid te ontwikkelen en efficiënter te werken. Daarom is gestart met een werkgroep aan het project datagedreven werken. Ook zal er beleid ontwikkelt moeten worden voor datagedreven werken.

Logging en ongeoorloofde inzage in gegevens

Om ongeoorloofde inzage in persoonsgegevens tegen te gaan is het belangrijk dat er binnen een applicatie gelogd wordt. Alleen loggen is echter onvoldoende, er zal ook controle op logging moeten plaats vinden. Logging

is een van de punten die ook in het functioneel applicatiebeheer (FAB) staan. Hiervoor zal in 2024 nader beleid worden vastgesteld.

Overige punten

Met name het oppakken van de maatregelen die volgen uit het privacy NOREA Wpg en VNG AVG normenkader, het uitvoeren (en herhalen) van DPIA's, beantwoorden van privacy vraagstukken (gevraagd en ongevraagd), aanvullen verwerkingregister, bijhouden van verwerkersovereenkomsten, bewustwordingsacties op gebied van informatieveiligheid en privacy verdienen extra aandacht.